

ALACAĞIN TEMLİKİ

KONU : Alacağın temliki, temlik sözleşmesi, geçerlilik şartları ve 12 Nisan 2018 tarihli sözleşmenin hukuki değerlendirilmesi hakkındadır.

Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) 183-194. maddeleri arasında Alacağın Devri (Temliki), "Borç İlişkilerinde Taraf Değişiklikleri" başlıklı beşinci bölümde düzenlenmiştir.

I- Tanım ve Hukuki Niteliği :

- 1- Alacağın devri niteliği itibari ile bir sözleşmedir. Bu sözleşme alacağı devreden ile devralan arasında yapılır. Borçlunun bu sözleşmeye katılması veya onay vermesi aranmaz.¹
- 2- Tasarruf işlemidir; Devreden açısından bir tasarruf işlemidir. Tasarruf işlemi olması sebebi ile devredilecek mevcut bir alacağın olması gerekmektedir. Devreden mevcut olmayan bir alacağı devretmesi halinde TBK 191, 193 ile garanti ve tazminat yükümlülükler altındadır.
- 3- Sebepden mücerret (soyut) bir işlemidir; Alacağın devri devralanın malvarlığında bir artış sağladığı için kazandırıcı bir işlemidir. Bu kazandırmaya yol açan sebepteki sakatlık alacağın devri ile yapılan kazandırmayı sakatlamayacaktır.
- 4- Alacağın devri ifa sebebi ile, bağışlama sebebi ile veya alacak sebebi ile yapılabilir. *"Alacağın devrinde sebebin belirtilmesi zorunluluğu yoktur"*² Yani ifa sebebi ile mi bağışlama sebebi ile mi yapıldığının sözleşmede belirtilmesi zorunlu değildir.

II- GEÇERLİ SÖZLEŞME:

Alacağın devri sözleşmesi tarafların karşılıklı birbirlerine uygun irade beyanları ile kurulur.

Bir kişinin sahip olduğu veya olabilecek zaman ve konu sınırlaması yapmaksızın devretmesi MK 23 kişilik haklarına aykırılık sebebi ile geçersiz sayılmaktadır. Devrin konusunun imkansız

---

¹ OĞUZMAN, M. Kemal/ ÖZ, M. Turgut, "Borçlar Hukuku Genel Hükümler", Gözden geçirilmiş 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2017, shf: 561

² OĞUZMAN/ÖZ, shf: 564

olması, alacağın devrinde irade beyanlarının yanılma aldatma ve korkutma sebebi ie bozuk olmaması, ivazlı devirlerde aşırı yararlanma bulunmaması ve devrin muvazaalı olmaması geçerlilik koşullardır.

TBk 183. Madde de şekil şartı olarak yazılı şekli öngörmüştür. Sözleşmenin mutlaka alacağını devreden tarafından imzalaması gerekir, Devralanın metni imzalamasına gerek yoktur. Bu sonuca yazılı şekle bağlı borç sözleşmelerinde sadece borç altına girenin imzasını arayan TBK m. 14 hükmünden kıyasen yararlanılarak varılmaktadır.³

Sözleşme içeriği; yazılı şekilde yapılan sözleşmenin içeriğinde işlemin bütün esaslı unsurlarını kapsamalıdır. Deveri eden, devir alanın kimler olduğu, devre konu alacak ve tarafların devir iradesi metinden anlaşılabilir olması gereklidir.⁴ Devredeninin sadece imzalayıp devredlenin isminin sonradan yazılmak üzere devri senedi düzenlenebileceği de kabul edilmektedir.

Bölünebilir bir alacağın kısmen devir edilmesi de mümkündür. Bu takdirde sözleşmede devredilen kısmın belirtilmesi gerekmektedir.

Alacağın temlikin söz konusu olabilmesi için, evveleminde temlik edilecek bir alacağın mevcut olması gerekir. Kural olarak, bütün alacaklar temlik edilebilir. Böylece halen iktisap edilmiş (kazanılmış) bir alacak kadar ileride iktisap olunacak bir alacak da; keza muaccel bir alacak kadar bir vadeye veya şarta bağlanmış olan alacaklar da temlik olunabilir. Hatta alacağın

---

³ **Tekinay/Akman/Burcuoğlu/Altop**, “Borçlar Hukuku Genel Hükümler” 7. Bası İstanbul 1993, shf: 243, Kıyasen uygulanır çünkü alacağın devri borç sözleşmesi değil, tasarruf işlemidir. Ayrıca bkz: **OĞUZMAN/ÖZ**, shf: 567 (1693. Paragraf), Ayrıca bkz; **YARGITAY 4. Hukuk Dairesi**, 27.12.1957, 3452/7694 sayılı karar

⁴ **Tekinay/Akman/Burcuoğlu/Altop** shf 243; Devir Sebebinin devir sözleşmesinde belirtilmesine gerek yoktur.

*hukukî muameleden, haksız fiilden, sebepsiz zenginleşmeden veya doğrudan doğruya kanundan doğmuş olmasının da bir önemi yoktur.*⁵

Sözleşmede devri yasağının olması borçlu alacağı devraldığını ileri sürerek kendisine başvuran üçüncü kişinin talebini reddedebilir, kabul de edebilir. Devrin kabulü borçluyu herhangi bir zarar uğratmıyor ise alacaklıdan zarar tazmini dışında bir talep hakkı da yoktur. (TBK 183/f.2)

Borçlunun Durumu:

Alacağın devri üzerine borçlunun ifa yükümlülüğü artık yeni alacaklıya karşıdır. Boçlu alacak hakkını kaybetmiş olan eski alacaklıya yapacağı ifa ile kural olarak borcundan kurtulamaz. Alacağı devralanın talebi üzerine ona karşı ayrıca ifada bulunması gerekecektir.

TBK 186 iyi niyetle ifa halinde yani borçlu devri bilmeden iyi niyetle borcunu alacaklıya öder ise borcunda kurtulur. İki şart bulunmaktadır. Devir anlaşmasının kendisine bildirilmemiş olması ve iyi niyetle yapmış olması şartları ile ifa etmiş sayılacaktır. Bunun aksine kendisine bildirilmiş bir devir olmasına rağmen ifada bulunmuş ise (alacak üzerine yapılan hacizlerin işlenmesi de alacaklıya yapılan ödeme gibi kabul edilir) TBK 186. Maddeden faydalanamayacağı için borçtan kurtulamaz.⁶

Av. Sinan Demircioğlu

---

⁵ YARGITAY, Hukuk Genel Kurulu, E. 2012/11-1602, K. 2013/712, T. 15.5.2013

⁶ OĞUZMAN/ÖZ, shf: 583